

L'Aprenentatge Servei pot ser un recurs per a l'acció social de les empreses

Josep Maria Canyelles*

L'esforç que fan algunes empreses, en el marc de la seva RSE, per desenvolupar una acció social que generi un impacte tant en la societat com en la pròpia organització pot trobar en l'Aprenentatge Servei un model de gran interès.

es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

Aquesta metodologia es porta a terme en **diferents països** i, si bé s'ha aplicat sobretot en institucions educatives, té un gran potencial per a aplicar-lo a organitzacions d'altres tipus i, molt especialment, en aquelles empreses que estan interessades a desenvolupar una responsabilitat social que impacti en la comunitat i que també suposi un **factor de millora per a la pròpia cultura organitzativa i els valors interns**.

L'ApS pot suposar una mena d'acció **equivalent al voluntariat d'empresa**, amb un marc formal i una metodologia més pautaada i l'oportunitat d'intervenir en reptes de la comunitat junt amb altres actors del territori, en el marc d'un projecte estructurat en comú sota una metodologia de cinc etapes i vint fases provinent de la combinació de mètodes educatius coneguts.

A Catalunya, l'ApS és promogut pel [Centre Promotor de l'Aprenentatge Servei](#), a redós de la Fundació Bofill. També en formen part l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, l'ICE i el GREM de la Universitat de Barcelona, la Fundació Catalana de l'Esplai, la Fundació Escola Cristiana, la Federació de Moviments de la Renovació Pedagògica i l'IME de l'Ajuntament de Barcelona.

Val a destacar que un de les persones que ho impulsen, la [Roser Batlle](#), l'any passat va ser seleccionada per Ashoka com emprenedora social per aquesta iniciativa. "Es tracta d'una metodologia educativa en la qual pots aprendre moltes coses fent un servei a la comunitat i treballant sobre les necessitats reals de l'entorn", explica Batlle, com podeu veure en aquest vídeo: www.youtube.com/watch?v=XNxfgTF3XOI

Implicar les empreses

El concepte d'Aprenentatge Servei es pot aplicar a tothom però, de moment, s'han centrat en joves, treballant habilitats i competències socials com l'escolta activa, l'empatia i el treball en equip. Fer classes de reforç escolar a menors que les necessiten, ensenyar català a immigrants, conservar el patrimoni cultural, realitzar auditories ambientals i participar en projectes de defensa de drets humans són algunes de les activitats que ja impulsa el Centre Promotor d'Aprenentatge Servei.

Els projectes d'ApS permeten unir institucions educatives i de desenvolupament social (escoles, esplais, agrupaments escoltes, organitzacions de voluntariat...) amb altres institucions i organitzacions de la societat, com poden ser les empreses interessades en els reptes i necessitats de la comunitat. El projecte suposa treballar "de baix a dalt", coordinant tots els grups d'interès presents.

Treballar per un Territori Socialment Responsable

Així, empreses amb RSE, administracions amb RSA, i organitzacions socials amb RSO, poden combinar les seves energies i capacitats en un projecte compartit.

L'ApS permet doncs avançar en la construcció d'un [territori socialment responsable](#), tot promovent la identificació de reptes de l'entorn i la resposta organitzada per part de diferents organitzacions d'iniciatives diverses en el marc de la seva pròpia responsabilitat social.

territoris socialment
responsables

I finalment han d'impactar en la ciutadania, les persones i els seus valors i actituds, ja que les pràctiques i projectes que es puguin portar a terme han d'ajudar a donar forma a un concepte de ciutadania responsable i participativa.

Per acabar, volem remarcar l'oportunitat que suposa el fet que puguem combinar aquestes tres fortaleses de les quals disposem a Catalunya:

1. El nostre país va ser a inicis del segle XX un espai de renovació pedagògica i innovació i, tot i que aquesta tradició va quedar frustrada per la dictadura, el pòsit d'una voluntat experimentadora i transformadora en el treball pedagògic sempre ha deixat una empremta. La nostra tradició pedagògica sempre ha mostrat un interès per establir **lligams entre l'educació i la societat**, com per exemple en l'Escola del Mar.
2. Aquest llegat, sumat a la **riquesa del teixit associatiu** del nostre país, al seu voluntariat, i molt especialment a l'educació en el lleure (esplai i escoltisme) com a expressions de l'associacionisme i el voluntariat educatiu, troben ara en l'APS una via per a desenvolupar noves experiències, amb una formalització que pot ajudar a donar-li un marc de col·laboració, un reconeixement i un marc de projecció.
3. El desenvolupament de la Responsabilitat Social entre les empreses, i especialment

entre moltes pimes que han comprès el sentit que l'RSE té no solament per a la construcció d'una societat millor sinó per la vinculació que aquest enfocament té amb la competitivitat sostenible que cal per a enfocar el futur. Si el mecenatge va ser i encara és una pràctica molt arrelada a Catalunya, avui dia **l'RSE suposa tot un model de referència** i cal dir que un 5% de les memòries d'RSE del món són d'empreses catalanes.

Cal donar l'enhorabona pel treball endegat des del Centre Promotor d'Aprenentatge Servei, per haver fet aquesta aposta per impulsar pràctiques on es fonguin intencionalitat pedagògica i intencionalitat solidària. Ara cal convidar les empreses a conèixer-ne el potencial i l'oportunitat que els pot suposar.

Convidem les empreses interessades a desenvolupar la seva Responsabilitat Social de manera estretament vinculada a l'aprenentatge comunitari del seus equips humans i al treball per l'enriquiment dels valors corporatius.

Voleu parlar-ne? jmcanyelles@collaboratio.net
Més informació: www.aprenentatgeservei.cat

Aquest article es troba disponible a:
www.collaboratio.net/mm/File/ca/Art.jmcanyelles_Aprenentatge_Servei.pdf

Un parell d'experiències que tenen una característica en comú: són projectes educatius amb utilitat social.

- A l'escola d'educació especial Xaloc, a Sabadell, els joves de secundària cursen una sèrie de crèdits que els permet parlar dels seus problemes i capacitats, i descobrir que en la seva ciutat hi ha col·lectius que viuen amb altres dificultats. Els crèdits culminen amb unes pràctiques de participació ciutadana en les quals aquests nois i noies amb discapacitat intel·lectual participen en grups de conversa amb la gent gran d'una residència de la ciutat.
- Al centre Solc Nou de Barcelona, en canvi, els estudiants dels cicles formatius treballen a classe el sistema circulatori, les característiques de la sang i les transfusions per després dissenyar cartells informatius i, amb l'acompanyament del professorat i el Banc de Sang, organitzar una campanya de sensibilització i donació de sang.

---

* **Josep Maria Canyelles** jmcanyelles@collaboratio.net, promotor del *think tank* www.ResponsabilitatGlobal.com. Assessora empreses, governs i organitzacions. És assessor tècnic de la Cambra de Comerç de Barcelona. Col·labora amb l'Associació per a les Nacions Unides. Coordinador de la Comissió RS de l'Ass. Cat. Comptabilitat i Direcció www.accid.cat i col·labora amb diferents universitats. Promou **collaboratio**, iniciativa per als TSR